

The image is a complex abstract graphic design. It features a central circular motif with a spiral pattern radiating from a dark center. To the right, there is a checkerboard pattern that appears to be receding into the distance. The background is filled with various geometric shapes, including circles, lines, and polygons, some of which are filled with a stippled or dotted texture. The overall composition is dynamic and layered.

ORIENTÁCIA

89

PELOST

NÁDEJ

ZrNO

ZRELOSŤ · NÁDEJ · ORIENTÁCIA

Časopis chce reagovať na aktuálne otázky mladých slovenských katolíkov.

Poskytuje priestor na diskusiu a vyjadrenie osobných názorov. Preto jednotlivé príspevky nie vždy vyjadrujú zienku redakcie.

Vychádza nepravidelne

Adresa redakcie:

Svoje príspevky, ohlasy, návrhy, kritické postrehy, ilustrácie alebo fotografie, podpísané krstným menom /pseudonymom/ s uvedením veku, prípadne okresu, vložte do obálky a odovzdajte ju tomu, od koho ste dostali tento časopis. Na obálku napíšte "ZrNO".

Redakcia si vyhradzuje právo na štylistickú úpravu a skrátenie príspevkov.

●BSAH●BSAH●BSAH●BSAH●BSAH

Kam sme sa vybrali /nový časopis o sebe/	3
Buďte apoštolmi /posolstvo Jána Pavla II. mladým/	4
Niečo o ... /R. Guardini o význame mlčania/	5
Súhlasíme s "vlastným názorom" ? /o viere a ideológii/	6
Zo stretnutia /1. /teológ medzi nami/	8
Dom, či cesta ? /pre mladých katechétov/	10
Rukuješ ... /list regrútovi/	12
Púte - ako ďalej ? /pozvanie do ankety o púťach/	13
Satanizmus ako droga /o jednom z problémov doby/	14
Spomienky /báseň/	18
Prečo ? /báseň/	18
Najvyšší čas /pieseň/	19

KAM SME SA VYBRALI

Tak - a sme tu. Nový prírastok do rodiny slovenských samizdatových časopisov. A keďže sa na začiatok patrí predstaviť, radi tak urobíme.

Časopis vyrastá z katolíckeho prostredia.

Chceme si všímať potreby a túžby mladých ľudí, hľadajúcich duchovné hodnoty a zároveň svoje miesto v tomto svete, v tejto spoločnosti, v tejto dobe.

Pred očami máme človeka, ktorý chápe, že je poslaný do sveta, aby ho robil lepším. Neuzatvára sa preto do akejsi duchovnej ulity, ale je otvorený pre všetko ľudské a krásne.

Časopis chce byť akýmsi zrkadlom, v ktorom sa odráža všetko to, čo hýbe dnešnými mladými slovenskými katolíckmi, ale nielen nimi.

Pokúsime sa zachytiť ducha tejto doby a reagovať na aktuálne otázky súčasného mladého človeka. Chceme preto poskytnúť priestor na vyjadrenie vašich názorov, myšlienok a postojov.

Pri hľadaní odpovedí na dôležitejšie otázky očakávame pomoc a spoluprácu odborníkov.

Ako vlastne názov časopisu vznikol? Chceli sme, aby v sebe niesol kus symboliky, bol pritom jednoduchý a ľahko vysloviteľný.

Smerovanie nášho časopisu najlepšie vystihujú slová ZRELOST - NÁDEJ - ORIENTÁCIA. Z nich možno poskladať ZrNO.

ZrNO ako ZRELOST symbolizuje osobné poslanie každého človeka dozrievať po všetkých stránkach.

ZrNO ako NÁDEJ pripomína, že mladí sú nositeľmi nádeje na obnovenie sveta.

ZrNO ako ORIENTÁCIA nás učí správne rozlišovať a rozhodnúť sa pre to, čo nám pomáha rásť.

A ešte trochu symboliky. Každé zrno je užitočné len dovtedy, pokým nesplní svoje poslanie. Rovnako ani naše ZrNO tu nechce byť prídlho. Pokiaľ tu však bude, chce sledovať pulz toho nádejného duchovného oživenia, ktoré dnes Slovensko prežíva.

Každý, koho vec tohto časopisu chytí za srdce, je pozvaný stať sa jeho spolupracovníkom a prispievateľom.

Redakcia

POSOLSTVO JÁNA PAVLA II. MLADÝM

BUĎTE APOŠTOLMI

"...mám radosť, že sa dnes môžem prihovoriť mladým nie jednej krajiny, ale celého sveta.

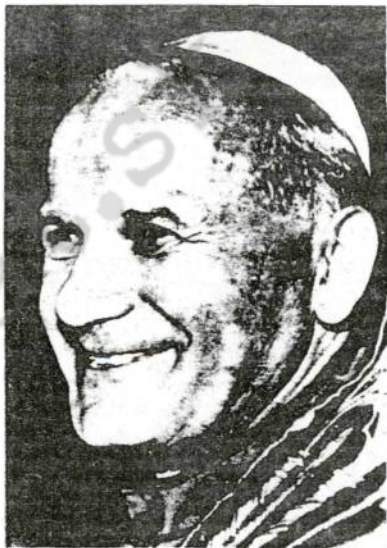
Váš mladý vek je vekom dôležitých objavov. Nesmie však medzi nimi chýbať objav najdôležitejší - objavenie Krista.

Vy mladí často stojíte na rázcestí a neviete, ktorú cestu si zvolíte. Je veľa nepravých ciest, ktoré vás môžu zlákať. Jedinou správnu cestou je Kristus.

Objavili ste však už Krista ako život?

Nezabúdajte, mladí priatelia, že skutočnú plnosť života nájdete len v Kristovi. Objaviť Krista je vaše najkrásnejšie dobrodružstvo. Nestačí však objaviť Ho len raz. Musíte Ho stále, znovu a znovu objavovať a to v modlitbe, v rozjímaní, v ľuďoch naokolo, v dobrých skutkoch...

Byť kresťanom znamená tiež byť apoštolom, misionárom. Svet potrebuje vás mladých. Máte povinnosť vydávať svedectvo o Kristovi svetu v treťom kresťanskom tisícročí a budovať novú civilizáciu lásky vo viere a spravodlivosti. Buďte prvými apoštolmi mládeže, ktorej hrozia toľké ne-

bezpečnosť. Nemôžete predsa mlčať a nečinne sa prizerať ničivej sile zla.

Kristus vám dôveruje, počíta a vašou spoluprácou. Kristus vás potrebuje, odpovedajte na jeho volanie s dôverou a láskou, ktorá je vlastná vášmu veku..."

Váš

pápež Ján Pavol II.

/december 1988/

PÁR SLOV O...

Nás mladých často možno zazrieť v záplave decibelov. Darmo, hudba, rytmus patrí k mladosti. To je v poriadku, pokiaľ... pokiaľ nespozorujeme, že sa začíname tichu vyhýbať, že ticho sa pre nás stáva nepríjemným. A to je už nebezpečné. Tu hrozí, že stratíme cit pre duchovné.

O potrebnosti, hĺbke a bohatstve, ktoré so sebou prináša ticho a mlčanie, píše v jednom zo svojich listov i známy spisovateľ R. Guardini:

MLČANIE je viac ako len to, že niekto nehovorí, je plnosťou samé v sebe. Kto hovorí, vydáva zo seba, rozdáva, čo poznal, zažil, sila jeho srdca sa vlieva do jeho slov. Každý z nás už iste zakúsil ako rozhovor môže unaviť, aký prázdny sa človek po ňom cíti.

Kto však mlčí, zhromažďuje. Keď človek hovorí, nepočuje, nevidí, je zaujatý skôr vlastným zápasom a tvárnením. Kto však mlčí, stáva sa uvoľneným, slobodným, otvára sa pre vnútorný hlas vo všetkých veciach. Príroda sa stáva nemou pre toho, kto stále hovorí. Len ten, kto dokáže mlčať, počuje hlas Boha. Ten tichý hlas, ktorý nám vysvetľuje zmysel tohto nešťastia, onej šťastnej chvíle, či tamtoho stretnutia. Hlas, ktorý varuje, naponína. Kto

však stále rozpráva, ten ho nepočuje.

Mlčanie však neznamená byť nemým, vôbec nie.

Pravé mlčanie sa dopĺňa pravým hovorením. Patrí k nemu ako dych k výdychu.

Bez slov by nás vnútorný svet tiesnil. Pravé slovo oslobodzujúce, ale musí byť v živom vzťahu k mlčaniu. Mlčanie je zdrojom hovorenia. Často už pri prvých slovách spoznáte, či prichádzajú z ticha, alebo nie. Co prichádza z mlčania, je plné, svieže, hlboké.

Rozprávanie bez mlčania sa stáva táraním. Jediné v mlčaní prúdi život, zhromažďuje sa sila, vyjasňuje vnútro, očisťujú sa myšlienky. Len ten, kto dokáže skutočne mlčať, dokáže i skutočne hovoriť.

Naša viera nie je ideológiou

SÚHLASÍME S „VLASTNÝM NÁZOROM“?

Pred nejakým časom letel vtip, v ktorom opýtaný dával na každú otázku vždy len oficiálnu odpoveď. Nakoniec na námietku: "A máš ty vôbec aj vlastný názor?" - odpovedal: "Mám, ale s ním nesúhlasím."

Zijeme dobu, v ktorej je výhodné mať viacero "vlastných názorov". Jeden pre seba, druhý celkom opačný na verejnosti a ďalší, ktorý sa páči kamarátom. Niečo iné od nás chcú v škole, iné doma. A my zakaždým vytiahneme príslušný šuflík s príslušným názorom. O chvíľu sme v inom prostredí, kde zase nesúhlasíme s názorom, ktorý sme inde zastávali. Naučili sme sa kľučkovať medzi pravdou a lžou, mať rozne tváre podľa situácie, v ktorej sa práve nachádzame.

Kedysi liečili pacientov s nápadne premenlivým vlastným názorom v psychiatrických ústavoch. Dnes sú takých ľudí plné ulice, školy, úrady. Vošlo nám to do krvi ako čosi samozrejmé, úplne sa prispôbujeme mienke svojho kolektívu. Dokážeme nekriticky prijímať názory, predstavy a myšlienky skupiny, do ktorej patríme. Čiže ochotne sa podriaďujeme jej ideológii.

Človek je naozaj zvláštny tvor. Keď ho nejaká ideológia obmedzuje, odmietne ju, ale len preto, aby sa podriadil inej. Odmietne uznávať názory spoločnosti, prípadne vlastnej rodiny a úplne sa oddá názorom svojej partie bez toho, aby zdravo uvažoval, či sú správne.

Časom sa s predstavami svojho prostredia celkom stotožní a už ani nedokáže rozlíšiť vlastné myšlienky od cudzích. Ak sa v ňom

predsa ozve vlastný názor, odchýlny od názoru partie, sám ho potlačí, sám s ním "nesúhlasí", lebo si nemôže dovoliť zastávať názor, ktorý sa práve "nenosí". Veď by sa strápnil, čo by na to povedali!

Takto vlastná "banda" ovláda myslenie svojho člena oveľa pevnejšie, ako oficiálna spoločnosť ovláda názory občanov.

Tým sa mladý človek dostal z blata do kaluže. Odmietol oficiálnu ideológiu, ale je tak ovládaný ideológiou svojej partie, že zväčša už nie je schopný byť sám sebou. Ak sa nevymaní, stane sa úplne priemerným, šedivým človekom-konzumentom, ktorý vždy pláva s prúdom a "nesúhlasí s vlastným názorom". Vnímavejší toto riziko aj cíti, ale nie vždy nájde silu sa vzoprieť. Na prekonanie vnútornej rozpoltenosti sa vtedy ponúka alkohol, sex a drogy, čím sa prázdnota len zväčšuje.

Položme si však otázku, ako je to s mladými kresťanmi. Dáva kresťanstvo človekovi príležitosť nežiť v dave a nájsť seba samého? Akú šancu nepodliehať rôznym ideológiám, oficiálnym či neoficiálnym, má človek vychovaný v kresťanskom náboženstve?

Na prvý pohľad by sa situácia mohla zdať jednoznačná a odpoveď jednoduchá: "Kresťanovi zmätok v hlave nehrozí, lebo vie odkiaľ a kam ide, pozná cestu, nachádza zmysel života. Vie lepšie rozlíšiť pravdu od lži, dokáže sa presnejšie zorientovať v rôznych názoroch na život a na svet. Má k dispozícii náuku, o ktorú sa môže s istotou oprieť."

Tu kdesi však začína problém, o ktorom chceme hovoriť. Žiadna odpoveď nie je pre mladého človeka odpoveďou, ak by sa podala ako fráza alebo ako dogma.

Aj v jednom stredoškolskom spoločenstve suverénne ako z automatu odznela podobná odpoveď. Na to zareagoval 16-ročný chlapec asi takto: "Mne to pripomína oficiálne názory v škole a v novinách. Učitelia nám hovoria to, čo nám musia povedať. Vôbec sa nemôže o tom pochybovať, nemôžem povedať svoj názor. Nehovorím, že u nás je to presne to isté. Ale ten spôsob je často podobný. Náboženstvo predkladáme ako recept: je to takto, toto treba veriť, o tom sa nediskutuje! Mnohí rodičia a kňazi učia kresťanstvo skôr ako náuku alebo až ako ideológiu, než ako vieru. Myslím, že kto má ozajstnú vieru, vie o nej hovoriť normálne a nemusí hovoriť frázy."

Psychológ by možno vysvetlil rozhorčenosť mladého človeka ako niečo pochopiteľné a prirodzené. Na jednej strane si mladý človek dokáže ľahko osvojiť myslenie a správanie svojho najbližšieho okolia, ktoré ho uznáva a ktoré on uznáva, na druhej strane je veľmi citlivý na to, ak sa mu niečo násilne zvonka nanucuje. Stáva sa na vnucované názory alergickým, nech by boli stokrát pravdivé. Platí to samozrejme i v náboženskej oblasti, možno že tu ešte viac.

Zvýšenú kritičnosť si však dopelí mnohokrát vysvetlia ako vzburu a mladého človeka nazývajú rebelom, pochybovačom. Prejaví mu silnú nedôveru a viac mu to sťažiť ani nemôžu. Nezriedka ešte zvýšia "ideologický" tlak, ktorý krízu len prehĺbi.

Mladý "rebel" však vôbec nie je neveriaci, to by sa prejavilo skôr ľahostajnosťou. On hľadá. Kdesi v hĺbke duše vie, že touto cestou má ísť. Podvedome tuší, že cez kresťanstvo a vieru naozaj môže nachádzať pravdu, že tu môže v tej najplnšej miere, akaj je schopný, spoznávať seba, svet, život, Boha.

Ale veriť chce sám. Chce a musí sa on sám rozhodnúť.

Dospelému človekovi nemôže stačiť viera z detských rokov. Asi tak ako mu nestačia detské nohavice. Keď by si ich chcel obliecť, bolo by to smiešne a poriadne by sa zhodil. Tak vypadá u dospelého aj jeho nedozretá naivná viera, vytváraná predstavami z detstva a živená viac fantáziou než rozumom. Boh mu je dedko na oblaku, anjeli majú krídla a baculaté zadočky a svätí sú mu nasladlí čudáci.

Viera dospelého má byť zrelá, rozumná, hlboká, ak má byť vôbec vierou. Má to byť opravdivé osobné presvedčenie, ku ktorému človek došiel premýšľaním, modlitbou, štúdiom a kontaktom so živým spoločenstvom veriacich ľudí. Ideálom by bolo, keby ho k tomu viedla správna rodinná výchova

Problém teda nie je v tom, že by náš "rebel" na spomínanom stretnutí dostal azda nepravdivú odpoveď. Bola pravdivá, ale nebola správne podaná. Totiž on odpoveď nepotreboval. Starší mu mal pomôcť, aby sám hľadal odpoveď a neriešiť veci za neho.

Len keď človek sám uverí a prijme kresťanské posolstvo ako svoje premyslené, hlboké a osobné presvedčenie a bude môcť povedať "viem, komu som uveril", len vtedy prijme vieru a nie ideológiu.

ZO STRETNUTIA (1.

Každý, kto svoje kresťanstvo berie vážne, vie, že sa vydal na cestu neustálej obnovy. Občas sa nám preto treba skutočne zastaviť, napríklad aj na dva - tri dni, a posilniť piliere, na ktorých stavíme svoj život. Robíme tak na duchovných cvičeniach.

Takúto možnosť mali nedávno i stredoškólcí na strednom Slovensku, keď mohli stráviť víkend so známym českým teológom. Pre ďalších, ktorí majú záujem, prinášame skrátený záznam z tohto stretnutia. Dnes uverejňujeme prvú časť.

Tieto dni budú pre nás dňami obnoveného rozhodnutia pre Krista. Chceme obnoviť svoje rozhodnutie pre neho.

Počul som jednu krásnu definíciu kresťana. Kto je to kresťan? Kresťan je normálny človek. Ale keď poviem normálny, v tom už znie norma. Čiže kresťan je normálny človek, ktorého normou je Kristus.

My sme si zvolili Krista a do neho máme stále viac vrasť. On je oprávnené naším absolútnym vzorom, lebo v ňom bolo najrýdzejšie ľudstvo i plnosť Božieho života.

Preto teraz pred nami stojí otázka: Kto je pre mňa Kristus?

Pre nás je Kristus otázkou života a smrti, a to zvlášť dnes. To nie je nejaká mdlá a nezáväzná spomienka na neho.

Hriech i život majú ďaleký okruh pôsobnosti, ako keď hodíš kameň do rybníka a vlny sa šíria ani nevieš kam.

Koľkokrát som počul od neveriacich: "Tamten človek vyžaruje niečo tak zvláštneho, že človeku je dobre v jeho prítomnosti" - to je pravé kresťanstvo.

A naopak zase, kde sme fanatici, bigotní, polovičatí, kde sa život líši od našich slov, tam sme na pohoršenie, ani nevieme ako.

Teraz si otvorme Nový zákon. Vyberme prvý text: Nik nemôže slúžiť dvom pánom... /Mt 6,24/.

V našom obnovenom rozhodnutí pre Krista chceme mať nerozdelené srdce. Naše srdce predovšetkým musí patriť jemu. Tu vzniká otáz-

ka: dobre, ale ako potom možno milovať manželku, deti... nerozdelené srdce...

Keď ich milujem, práve vtedy naplňam túto lásku nerozdeleného srdca, ktorú nám Boh ponúka. A keď milujem v Bohu, to je, pánečku, väčšia láska, než milovať len v ľudských citoch. Milovať v Bohu nie v tom zmysle, aby sme na tom druhom zarábali dobré skutky pre vlastnú zásluhu. To nie je platné zamestnanie a hmotná zainteresovanosť. Milovať v Bohu znamená zhrnúť to najlepšie, čoho som schopný a dávať druhým.

V jednej škole robili prieskum ako to vypadá doma, keď deti prídu zo školy. Matka s ním niekedy prehodí slovo, ale otec skoro nikdy.

Otcovstvo veľmi upadlo, ešte viac ako materstvo. Teraz robíme v Cirkvi krik okolo potratov, ale zabúda sa na to, že hlavný vinník je obyčajne muž. Je veľký úpadok otcovstva - nezodpovednosť mladých otcov a vôbec chlapcov. Tu dlhujeme práve v mene lásky Božej kultúru otcovstva.

Sv. Otec Ján Pavol II. volá po kultúre srdca a civilizácii lásky. Nenechajme to všeobecne. Prvá kultúra srdca a civilizácia lásky musí byť v našich rodinách, v našich známostiach, priateľstvách. A to je veľká úloha, ktorú máme my kresťania. Tí druhí na to nemajú fondy, nemajú to poslanie.

Takže, milí a drahí, dnes máme svetovú šancu pre kresťanstvo, aká nebola snád od jeho počiatku, keď stála hŕstka kresťanov oproti tomu ohromnému svetu pohanstva. Dnes to máme tiež. Iste nemôžeme

vo všetkom napodobňovať tých prvých kresťanov, nie sme archeológovia.

Ale môžeme sa cítiť ako prví kresťania tretieho tisícročia, ako prví kresťania novej éry, nech sa už menuje akokoľvek.

Preto nehovoríme o návrate k niečomu, aby sme v treťom tisícročí nechceli objavovať Ameriku. Kresťanstvo má minulosť ako zázemie, oporu, pretože máme ohromnú tradíciu, nie sme vykorenení. Ale stojíme pevne oboma nohami v prítomnosti a dívame sa dopredu.

Preto dnes hovoríme o obnovenom rozhodnutí. To je niečo nového, to nie je návrat.

Druhý text je zase Matúš: Keď Ježiš videl okolo seba veľké zástupy... pristúpil k nemu istý zákonník... pójdem za tebou všade.. /8,18-22/

Tak, tu máme iné rozhodnutie pre Krista. Urobil ho zákonník.

Tento zákonník videl Ježiša a zástupy a to ho nadchlo, to bolo fantastické. Rozhodol sa pre Krista. Kristus mu hovorí: Počkaj, to nie je len tak, teaz si videl masu, možno davovú psychózu, ale vieš, že ist' za mnou je niečo viac? Dokážeš to?

Nevieme, či to dokázal. Kto prijíma Krista, musí počítať aj s ponížením, neúspechom, zmarením. Aj s krízou a tmou. To všetko musíme zakalkulovať do svojho rozhodnutia pre Krista. Nedostávame bezplatnú vstupenku do blaha a šťastia. Nie, čaká nás utrpenie, prenasledovanie. Sila Božia sa prejavuje, ale nie v tom, že by zmizli problémy.

Keď sme boli vo väzení, vtedy tí, čo nemali vieru, dívali sa na nás a hovorili: Vám je hej, ale o čo sa mám oprieť ja?

Už sa aj u nás začína potroche hovoriť, že nemožno nahradiť náboženstvo marxizmom. Marx a Lenin nie sú bohovia, aj keď sa ich výroky tak berú. Keď niečo povedali, mohli sa aj myliť, pretože boli ľudia.

Takže tu máme tiež jednu stránku rozhodnutia pre Krista -

-tajomstvo slávy a tajomstvo utrpenia. Oboje musíme prijať s úprimnosťou a rozhodnosťou.

Tretí text je stále z Matúša /10,37/: Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa, nie je ma hodnen...

Už sme o tom hovorili. Musíme milovať otca, matku, deti, ale nie tak, aby sme z nich robili bohov a bôžikov. Viac ako mňa - v tomto to je!

To najradikálnejšie rozhodnutie pre Krista, na ktoré sa človek môže odvážiť, je rozhodnutie nasledovať ho v čistote, poslušnosti a chudobe. Týka sa to najsilnejšie rehoľného stavu, ale týka sa to i všetkých kresťanov. Toto rozhodnutie má totiž rôzne stupne.

Nie že by sme sa mali zriekať manželstva, ale je potrebné, aby boli čisté manželstvá.

Nie že by sme museli byť ako ovce vedené na porážku, to je falošná poslušnosť. Je potrebná poslušnosť voči Cirkvi a svedomiu, ako túžba po poriadku v rodine a štáte. Poslušnosť je mravná sila. Nechceme slepú poslušnosť, ale vidiacu, uvedomelú a krásnu, pretože poslušnosť je vernosť poriadku.

A chudoba? Nie že by sme mali spať pod mostom. To neznamená zbaviť sa všetkého a žiť ako žobrák. Chudoba znamená najväčšiu slobodu, pretože nás nezotročuje mamon.

Niekedy to znamená aj prijať kariéru smerom nadol, keď kvôli viere nemôžeme dosiahnuť vedúce miesta. Teraz ani nie je o čo stáť, lebo tie vedúce miesta sú všelijaké.

Treba mať v sebe kus hrdosti, akéhosi šľachtictva. Pohrdnuť miestom, keby som musel podvädzať.

Túto urodzenosť, dôstojnosť nám dal Boh, tak si ju opatrujme.

Asi tak má dnes vypadáť kresťan, zvlášť mladý kresťan.

DOM, ČI CESTA ?

Vyrastali sme v spoločenstvách, ktoré nás formovali a pripravovali k aktívnemu životu v Cirkvi. Cítíme, že dozrel čas podeliť sa o silu a radosť, ktorú nám viera prináša. Chceme ju rozdávať ďalej, napríklad deťom. Ako však na to? Kde začať?

Na začiatok je potrebné zamyslieť sa nad tým, čo vlastne viera je.

1. Mnohí vieru považujú za uzatvorený dom, v ktorom si každá rodina žije, modlí sa... a je v ňom spokojná.

Zvlášť pevný dom postavili tí, ktorí sa dobre naučili katechizmus a dobre porozumeli Starému a Novému zákonu.

V dome bývajú i deti, ktoré robia všetko, čo ich rodičia.

Tí, ktorí neveria, sú okolo tohto domu - vonku.

obr. 1

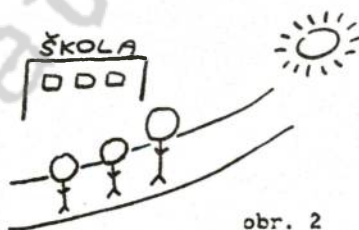
Takáto stavba je však pevná len do určitého času. Len čo deti začnú z domu vychádzať /na ulicu, do školy, medzi kamarátov/, zistia, že vonku je veľa zaujímavých vecí, ktoré by radi spoznali, videli, ktoré však s vierou nemajú nič spoločné.

A vtedy sa dom viery pre ne stane zrazu tesný, nedostatočný.

Ak dieťa zistí, že ho viera obmedzuje - že si nič nemôže dovoliť - je potom preň nudná.

2. Iní sa na vieru pozerajú ako na cestu, po ktorej človek kráča.

Táto cesta sa začína narodením a končí u Boha.

obr. 2

Každý, kto verí, je na ceste viery a má pred sebou cieľ. Ten, kto pracuje s deťmi, ide kúsok spolu s nimi na tejto ceste.

Oni tiež vidia školu, stretnú sa s kamarátmi a dozvedia sa o mnohých zaujímavých veciach.

Neustále sa však pýtajú, ako možno s týmito vecami žiť tak, aby človek pevne zabudoval Boha do svojho života.

Možno sa spýtate, ako dlho trvá, kým sa to dieťa naučí. Trvá to dovtedy, pokiaľ sám Pán dieťa neosloví.

Kým žijeme, stále kráčame po ceste viery, stále sa niečomu učíme a pri tomto učení berieme so sebou i deti.

S vierou človek nikdy nie je hotový. Vieru preto netreba vidieť ako uzatvorený dom /obr. 1/, v ktorom sa žije, ale ako cestu /obr. 2/, po ktorej sa kráča.

Pravá viera je živá a takú by sme ju mali vedieť i sprostredkovať.

K tomu sú pre deti potrebné zážitky z viery. Deti potrebujú prežiť - napr. slávenie sviatkov, či detskú sv. omšu - ako čosi pekné, ako čosi, čo v nich zanecháva príjemný pocit.

Tieto zážitky v prvom rade majú sprostredkovať rodičia, ale tiež katechéti.

/Katechéta - ten, kto druhým pomáha poznávať pravdy viery. Čiže i ty, ktorý si sa rozhodol rozdávať vieru deťom./

Nakoľko deti prijímú to, čo katechéta povie, prípadne navrhne, vo veľkej miere závisí od vzájomného vzťahu katechéta - deti.

Existujú rôzne prístupy katechéty k deťom.

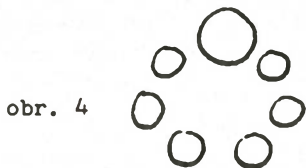
Prvým je katechéta-učiteľ. Zamieriava sa na to, aby deti vedeli, poznali. /Hovorí, kreslí, hŕstí do detí.../

obr. 3

Hrozí tu však, že takýto prístup deti neosloví a oni si jedného dňa povedia: Už nemáme chuť!

Druhý je katechéta - kamarát. Zhrmaždí si deti okolo seba.

obr. 4

Spolu sa hrajú, spievajú, sú veselí. Vytvorili spoločnosť. Deti majú z toho radosť. Bolo to pekné - povedia doma. Tento katechéta oslovil srdce dieťaťa.

Ale to tiež nestačí. Hra, spev, smiech a znovu spev, smiech a hra sa pre deti stáva rovnako nudnou. Deti chcú tiež niečo vedieť, poznať, objavovať.

Tretí prístup v sebe zahŕňa oba predchádzajúce. Katechéta tu nevystupuje ako učiteľ viery, ale spolu s deťmi sa nachádza na ceste viery.

Nezamieriava sa jednostranne len na rozum /poznávanie/, alebo len na srdce /zážitok/, ale snaží sa zamieriavať na oboje.

obr. 5

Tak napríklad, urobíme si spolu s deťmi Vianoce. Samozrejme, nechýbajú sviečky, stromček. S deťmi sa pri jasličkách modlíme, spievame, hráme.

Ale nezostaneme len pri tom... Porozprávame sa tiež o tom, ako to vlastne v Betleheme bolo. A ako vyzeral ten anjel čo prišiel k Márii? Bol chlapec, či dievčaťko?...

Takéto a im podobné otázky viera v detských hlávkach. Na všetky treba odpovedať.

Ako? Tu platí zásada: jednoduchými slovami, avšak pravdivo! A čo s detskou otázkou: Má Pán Boh oči?

O tom však až nabudúce.

RUKUJEŠ ...

Vidina blížiaceho sa rukovania na vojnu je pre nejedného chlapca ako zlý sen, vyvolávajúci v človeku čosi nepríjemné. Redakcii prišiel list, adresovaný nastávajúcemu regrútovi. Pisateľ v ňom vyjadruje svoj názor na vojnu.

Drahý brat, pokoj s tebou!

Dnes som dostal Tvoju správu, že rukuješ. Chcem Ti napísať zopár slov. Nie je to dnes nič zriedkavé, že sa veriaci človek dostane na dlhší čas mimo svoje spoločenstvo. Život ho zaveje tam, kde hierarchia hodnôt, reč, vzťahy sú poznačené duchovnou pustotou, kde viera je čímsi neznámym. Aj Ty si iste kladieš otázku, ako praktizovať spolužitie s ľuďmi, ktorých predstava o Tvojej viere je možno len úboho zúžená na "babky s koráľkami", čudáckeho farára, či kostolníka-mamónara a ktorí nad Tvojimi postojmi len pokrúčia hlavou?

Poviem Ti to priamo: prvé dni na vojne - to je šok! Režim dňa, naokolo hrubosť a zmyselná vulgárnosť, minimum času na seba, to všetko Ti bude sťažovať denný duchovný program - meditáciu, ruženec, účasť na eucharistii, spytovanie svedomia...

Ale neupadni do pokušenia sebaľútosti. Keď sa trochu očukáš, zistíš, že ani tie sťažené podmienky nie sú neprekonateľné. Musíš si však uvedomiť, že modlitbu nerobia zložené ruky a k ružencu nie je nevyhnutná reťaz "guličiek". Ba možno práve toto obmedzenie vonkajších prejavov Ti pomôže prehliť vnútornú modlitbu srdca. Koľko "zdravasov" sa možno pomodlíť počas nekonečných pochodov! Ako hlboko je možné nazrieť si do svedomia v rade na jello!

Keď nastúpiš, nepočítaj dni. Často sa Ti stane, že ako mladého vojaka Ťa ktosi chyťí za golier a bude sa Ťa spytovať na akési číslo. To číslo je základným kritériom v mazáckej hierarchii. Z praktických dôvodov bude dobré, ak ho budeš poznať. Existuje však hranica, kde hľadanie útechy sa mení v slepú posadnutosť. Očakávaný posledný deň vojny sa stáva jediným, ktorý má zmysel a obdobie do tohto dátumu je nehodné normálneho života. Ovocím rozporu medzi zbožštením posledného dňa a neúprosým plynutím času je otupelá prespatosť a strata schopnosti normálnej ľudskej komunikácie. Vtedy človek túži pochopiť odporúčanie Apoštola národov, aby sme žili prítomnú chvíľu.

Z Tvojho listu cítiť smútok nad tým, že budeš dva roky mimo svojho spoločenstva. Ale môžeš s ním byť vždy spojený duchovne.

A ešte čosi Ti chcem pripomenúť. Nestaň sa akýmsi odludom, ktorý nechce mať nič spoločné s tými, ktorých zdobí ohrublý primitivizmus, či plytkosť myšlienok. Nestavaj sa nad nich. Snaž sa v nich objaviť ten kúsok dobra, ktorý drieme v každom človekovi. A naň napoj to jemné vlákienko vzájomného porozumenia. Stojí to za to, aj keď Ťa stretne nejedno poniženie a výsmech práve od toho, ku ktorému sa chceš správať ako človek. Treba len vydržať.

Ale najmä toto Ti chcem povedať: človek najviac pracuje na druhých vtedy, keď pracuje na sebe. A možno že práve na toto môže byť vojna dobrá.

Vyprosujem Ti pokoj, vyrovnanosť a radosť.

/upravené/

PÚTE - AKO ĎALEJ ?

V posledných rokoch nás naplnia radosťou oživenie a omladenie našich mariánskych pútí. Mnohí z nás zažili atmosféru týchto stretnutí.

Aké dojmy sme si z nich odniesli? Niektorí odchádzali nadšení, druhí spokojní, ďalší neoslovení a iní sklamaní.

Aké vlastne sú naše púte?

Napište nám svoj názor na ne, na ich význam, program, priebeh... Spĺňajú vaše očakávania?

Akou cestou by sa naše púte mali uberať? Čo navrhujete zlepšiť?

Poznámka: Privítame i vaše osobné zážitky z pútí.

SATANIZMUS

ako droga

Istý maturant rozprával príhodu z vlaku. Denne cestuje do školy. Raz si k nemu sadol chlapec, ktorý mal na krku zavesený pomerne veľký kríž, ale opačne otočený. Presne tak, ako ho nosia prívrženci satanizmu. Nedalo mu to a dal sa s ním do reči s očakávaním niečoho vzrušujúceho. Po chvíľke vysvitlo, že chlapec nielenže nepatrí k satanizmom, ale o satanizme takmer nič nevie. Len nejaké útržky z toho, čo počul. Celkom obyčajný chalan. Otočený kríž nosil iba ako módný výstrelok. Kdesi to videl.

Spomenutá príhoda ilustruje niekoľko skutočností. Vonkajšie znaky nie vždy vyjadrujú vnútornú príslušnosť k nejakej myšlienke. Ani normálne nosený kríž nemusí veľa znamenať. Ale upozorňuje nás aj na riziko. Z počiatočnej hry môže vyrásť nebezpečná závislosť, najmä ak človek nie je o veci dostatočne informovaný a neuvedomuje si, do čoho ide.

To nás podnietilo venovať sa tejto téme, keďže spomínaný sociálny jav sa rozširuje aj u nás. V prvej časti opíšeme tento problém s použitím materiálov zo zahraničnej tlače. V druhej časti k nemu zaujmem stanovisko ako podnet k diskusií.

SCÉNA 1

Heavy-metalový koncert na futbalovom štadióne s tisíckami mladých ľudí. Bubeníkove paličky odrátajú rytmus: raz, dva, tri, štyri - a vybuchne rev. Začína masová hypnóza. Vlniace sa telá, otupené oči a ústa opakujúce za vokalistom v rytme sugestívnych taktov: "Satan! Smrť! Krv! Démoni!"

Vokalista berie do oboch rúk biely drevený kríž a z celej sily ním praští o pódium. Kúsky dreva lietajú na všetky strany.

SCÉNA 2

Sme v roku 1432. V kaplnke francúzskeho zámku Tiffauges stojí jeho majiteľ, 28-ročný exmaršál Gilles de Rais. Gotické vnútro kaplnky odráža echo jeho zachrípnutého hlasu: "Zriekam sa kríža! Zriekam sa Boha! Oddávam sa do moci satana! Prijmi ma do počtu svojich sluhov, vymaž ma z knihy žijúcich a vpiš do zoznamu mŕtvych!"

Šlachtič pristupuje k oltáru, na ktorom leží zviazané nahé dieťa a nožom vykoná rituálnu vraždu.

Tak začína de Rais svoju cestu zla, ktorá za osem rokov trvania dosiahne vyše 800 obetí mladých chlapcov a dievčat z okolitých dedín. V roku 1440 ho tribunál odsúdi na smrť.

SCÉNA 3

Neveľká sála. Tlačová konferencia po koncerte jednej heavy-metalovej skupiny. Hovorí člen skupiny: "Sme satanistami. Satanizmus je vlastne kult, obrad, rituálne predpisy. Keď to porovnáme s učením cirkvi, u nás je všetko naopak. Je to dôkladná antiviera, antikult, antiučenie a antiorganizácia. Preto obrátený kríž, nahá žena šlapajúca po opľuvanej hostii, čierne omše, čierni kňazi, čierny pápež."

SCÉNA 4

Pred nami je Sandor La Vey, maďarský emigrant, nazývaný "čierny pápež", hlava satanovej "cirkvi" na svete. Na tajnom stretnutí prívržencov čiernej mágie v poslednú aprílovú noc roku 1966 si oholil hlavu a ohlásil obnovenie starodávnych tradícií cirkvi satana.

Hovorí: "Ako mladý som hrával pri omši na organe. V sobotu noci som videl mužov naháňajúcich sa za dievčatami tancujúcimi na zábave a v nedeľu ráno počas omše som ich videl sedieť v lavici spolu so ženou a deťmi. O týždeň sa všetko opakovalo. Bolo to ot-rasné pokrytectvo. Napadlo ma, že treba založiť svätyňu, ktorá by vyzdvihovala ľudské telo a hlása-la kult telesných žiadostí. Stu-doval som a premýšľal. Potom som napísal čiernu bibliu a ľudia iš-li za mnou. Teraz je nás 800000 v jedenástich štátoch sveta.

SCÉNA 5

Po tvári 10-ročného chlapca tečú slzy: "Volám sa Michal Nokes. Bývam v Bakersfield v Kalifornii. Pred niekoľkými týždňami nás asi 25 detí zobrali do toho zlého kostola. Vyzliekli nás do naha a spievali modlitby démonom. Ten zlý kňaz v čiernom orná-te volal do mikrofónu, že zvele-buje diabla.

Potom vybrali mňa a 6-ročnú Sáru a kázali nám pichať ihlice do malého Jonathana, ktorý bol priviazaný na oltári. Nechceli sme to robiť, ale čierny kňaz nás donútil. Jonathan kričal a plakal. Keď sa to skončilo, kňaz ho rezal a my sme museli piť jeho krv. Bolo mi veľmi zle."

SCÉNA 6

Veľká miestnosť v podzemí. Stretnutie s narkomanmi. Ihla sa vbára do žily. Počúť biť hodiny. Práve je polnoc. Cez bočné dvere vchádza diablov kňaz v čiernom ornáte: "Môj hlas dovoľuje vý-chod i západ slnka, dáva znamenie polnoci i poludniu, dáva smrť

slabým a úspech silným. Prichá-dzam, aby som zrevidoval práva človeka i Boha."

Prihovárame sa chlapcovi s o-holenou hlavou. Hovorí: Do cir-kvi satana som sa dostal cez ko-legu z práce, ktorý ma tu dovie-dol. Chcem spoznať toto tajomstvo až do hĺbky."

Otázka: "Ako si predstavuješ svoju budúcnosť?"

Chlapec: "Budúcnosť patrí nám, vyznavačom diabla. Aj ja som bol kresťanom, ale vy kresťania už nemáte žiadnu budúcnosť. My sa učíme odpovedať zlom na zlo, nás-ilím na násilie. Každý deň tre-ba urobiť zlý skutok! Plamene pekla horia naplno!"

SCÉNA 7

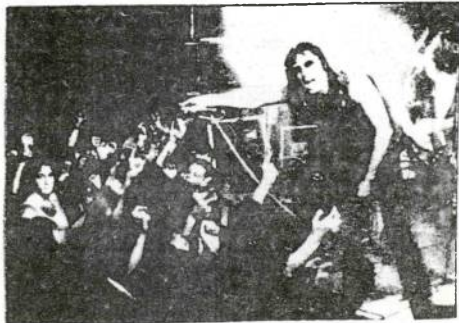
Iná podzemná miestnosť, na rakve ležia zvyšky kocúra, blon-dínka hovorí: "V mene satana, vládcu zeme, rozkazujem silám temnosti, aby ma obdarili svojou pekelnou mocou!"

Čierny kňaz sa dotkne jej ra-mena so zakrvavenými satanskými sponami: "Snímam z teba znamenie krstu a dávam ti meno Libith."

Otočí sa k ostatným: "Toto je Libith, služobnica Satana."

SCÉNA 8

Súdna sieň v poľskom meste Fa-rocín. Všetci prítomní vstávajú. V mene republiky súd po hlavnom pojednávaní 20. 2. 1987 rozhodol takto...

CIRKEV NEMLČÍ

Dlho sme zvažovali, ako zahryznúť do problému satanizmu, aby sme sa vyhli krajnostiam. Aby to nebol ani lacný horor ani prázdne lamentovanie. Vieme len, že hovoriť treba otvorene, ak to má mať zmysel.

Vo svete začínajú brať túto otázku dosť vážne. Nie kvôli samotnému satanizmu, ten nie je ničím novým, ale kvôli mladým ľuďom, ktorých ohrozuje.

K problému sa vyjadruje i Cirkev a dostáva sa aj do cirkevných dokumentov. A práve to nám pomohlo, máme sa o čo oprieť.

Pred rokom sa touto témou zaoberal obozčník pražského arcibiskupstva č. 4/1988. V obežníku sa najprv opisuje príhoda, ktorá má rozšíriť predstavu o veci, preto ju aj my uverejňujeme.

BEZ EXPLÓZIE, ALE ...

Do pražského chrámu sv. Víta bola na 6. marca 1988 ohlásená národná púť k účte blahoslavenej Anežky Českej. Očakávala sa veľká účasť veriacich. Niekoľko dní predtým dostal otec kardinál František Tomášek anonymný list s vyhrážaním. Že slávnosť bude narušená teroristickým incidentom. Tu je doslovný preklad listu z obežníka:

Kardinál!

Ústami mojimi tlmočím ti posolstvo z najtemnejších temnôt od Pána zla a hrôz, ktorého meno je pre nás sväté a z ktorého vôle žijeme, ničíme a vraždíme. Jeho meno je cítiť plameňmi horiaceho dobra a lásky a preto ho vždy vyslovuj s úctou: Satan.

Zveš zástupy svojich ovečiek na tú slávu k Víťovi. To je zatratene dobre, žehnáme ti lavou rukou. Čím viac ľudí, tým lepšie. Dúfame, že sa moc neľakneš, až to buchne.

PS. Satan vedie tvoje kroky,
666 - to nie je náhoda;

6. marca - 6. marca - 6. marca

*

Siesty marec prebehol v katedrále Kľudne a zbožne. Kto bol autorom uvedeného listu? Satanista? Psychoopat? Provokatér?

V každom prípade je názornou ukážkou myslenia ľudí, ktorí sa považujú za satanistov.

VÝBUCH VZDORU ?

I u nás, podobne ako v Poľsku a inde, sa rozšírili skupiny týchto ľudí, ktorých zlákal kult negácie. Neskúsenej mládeži táto "viera" ponúka radikálny vzdor proti autorite. Aj proti najvyššej autorite - proti Bohu. Ponúka akúsi "slobodu" na troskách všetkého poriadku.

Preto tá antimorálka: zlo ako prežívanie vlastného ja, ničomu nepodrobeného. Za terč slúži najmä všetko posvätné, čisté, ale aj živí ľudia. Najviac sú k tomu náchylní školáci od 13 rokov. Niektorí manifestujú svoju "vieru" aj verejne, obráteným krížom.

ZÁVISLOSŤ AKO NA DROGE

V cudzine je už publikované množstvo informácií: upisujú duše diablovei ako kedysi vlastnou krvou, konajú čierne omše a poriadajú sexuálne orgie. Objavujú sa aj prvky špiritizmu - snaha klásť otázky diablovei, ďalej mágia a veštenie.

Väčšinu mladých tam láka príležitosť nahliadnuť do čohosi tajomného. Lenže nie vždy zostáva pri ukojení zvedavosti a túžby po vzrušení. Znalci upozorňujú, že ľahko dochádza k závislosti podobne ako pri droge.

HAZARDNÁ HRA

Závažnejšie je, že hra s podsvätím ohrozuje zdravie, ba životy. Pribúdajú správy o psychickom poškodení a o samovraždách.

Bývaly turínsky arcibiskup Ballestrero odhaduje, že v okolí Turína je okolo 40 000 ctiteľov Sašana, ktorí sú organizovaní na spôsob biskupstva s farnosťami. V tamajších katakombách konajú čierne omše. Používajú pri nich a zneuctujú hostie vylúpené zo svätostánkov i ľudské kosti, vyhrabané na cintorínoch. Turín spolu s Prahou a Lyonom údajne vytvára magický trojuholník.

VAROVAŤ MLADŠÍCH

Vlna dnešného satanizmu sa zdvihla v šesťdesiatych rokoch. Pôvodne to z reportáží v tlači vypadalo ako zábava podivínov. Za ideového pôvodcu je pokladaný anglický magik Crowley / + 1947/.

Satanizmus v dejinách neustále lákal ľudskú zvedavosť túžbou dosiahnuť s pomocou temnej moci to, na čo ľudská sila nestačí a čo Boh nedáva. V novoveku k tomu pristupuje motív vzbury, lákavý pre dospievajúcich.

Tých musíme chrániť, aby nám starším potom právom nevyčítali - ako sa to deje - že sme ich mali varovať

ZLO PREMÁHAŤ DOBROM

Aká možnosť pomoci je tu? Platí známa a osvedčená zásada, ktorá radí premáhať zlo dobrom. V tomto prípade - podobne ako pri sexe a drogách - to konkrétne znamená: docieľiť, aby zlo stratilo svoju negatívne fascinujúcu silu, aby bolo dobro príťažlivejšie. Mladý človek, ktorý sa dal uchvátiť pravými duchovnými hodnotami, ten sa nedá zlákať falzifikátom nadprirodzena.

Púhe zakazovanie a represia sú chápané ako útok na slobodu a majú opačné účinky. Odporúča sa triežva a vecná informácia o veci, o jej formách a pohnútkach. Uvedomiť si, že scestné podniky priťahujú skôr nevyrovnaných a vyšinutých jedincov.

Samozrejme je na mieste i modlitba. Ale bez zdesenia, nevenovať Satanovi zvláštnu pozornosť. Postupujeme s rovnakým pokojom a naliehavosťou, s akými si musíme vyprosovať silu i proti pokušeniam tela a sveta.

Diabol nie je protihráč Boha. Je to padlý tvor, bezmocný voči Bohu i voči nám, keď sme v Bohu pevne zakotvení.

Ide skôr o praktickú pomoc ľuďom, ktorí prepadli tomuto nebezpečnému zlozvyku.

*

Stretli ste sa aj vy vo svojom okolí s podobným javom? Aký máte na to názor? Napíšte nám!

Hoci to iste nie je náš najväčší súčasný problém, riziko pre našich kamarátov je veľké a k pomoci stačí často tak málo. Len trochu záujmu o človeka, ktorý žije vedľa nás.

A aký máte názor na metalové skupiny? Skutočne niektoré propagujú satanizmus, alebo je to len nezodpovedná reklama? Privítame najmä seriózne preklady textov.

Pozn.: V článku sa vyskytlo "číslo želmly 666". K tzv. magike čísel sa vrátíme v nasled. čísle.

SPOMIENKY

Otec káťa posledný ováľ dreva.
Prikladá na oheň.
Nevyhasne? Postačí drevo, aby bol plameň
rezký, plný života.

Stará mať opúšťa nás.
Prečo? Veď bola ešte staromódne mladá.
Päťdesiatšedem rokov mala.

A ktosi potešil ma.
Dal novú nádej, novú myšlienku.
Nebol to Kristus?

- a znova mám novú priateľku,
čo vie vysvetliť život,
zalepiť obálku s veselým príbehom
a poslať na správnu adresu.

Otec už nepozná to drevo,
má vlastnú značku, uhlie ala brikety.
Ten plameň rezký, plný života sa stráca
a v ľudoch je smútok zavretý.

Tá biela, čistá obálka s hárkom veselých slov,
sa mi stratila.
Priateľka si našla priateľa,
tak na mňa nebol čas.

Tie všetky straty prekonáš
a hľadáš lepšie podstaty,
na ktoré neskor spomínaš, jak na sen strapatý.

Dáša, 15r.

PREČO ?

Co sa to robí tam, kde Ty nie si?
Co sa to stalo, prečo sa hreší?
Prečo sa ľudia už nemajú radi?
Prečo dnes vpredu sú peniaze a dary?
Prečo dnes matkám sú deti na obtiaž?
Prečo ich nechcú a dajú si ich vziať?

Dnes prídeš k susedom - nepočuješ viac,
len to, čo dostali a čo majú dať.
Pre ľudí nebo už nemá tú cenu.
Tam sa vraj nedáva, tam iba berú.

Dnes už len v bolesti človek hľadá tvár.
Tvár toho, čo nezradí, čo nesie kríž zaň.

J. 17r.

NAJVYŠŠÍ ČAS

/Andreas/

I. Koľko je ciest, čo nevedú nikam ?
 Koľko je slov, čo nehovoria nič ?
 Koľko je krívd, za ktoré niekto pyká ?
 Ak niečo vieš, tak KRIČ !!!

① Krič holým životom - "Takto sa nedá !"
 položkom po ľži "kuk" - a s pravdou sa lúč !
 len čo si za babku pol duše predáš
 ani sa nenazdáš - celá je fuč !

② Uličky neresti a zákutia snobov
 MESTEČKO - TY VYZERÁŠ !
 Poslednú poctivosť vypláchneš vodou
 nehlásaj charakter
 keď ho nemáš !

taktaktak
 nehlásaj charakter,
 keď ho nemáš !

③ Nechajte maličkých ! Nerobte haló !
 Sú iba zlomení - nie sú chromí

/Keby sa našiel,
 kto - aj napriek svalom
 nalomenú trstku
 nedolomí/

④ Len trochu radosti, len zopár lúčov
 odkukať z oblohy, doniesť si sem.
 Chorobný závistník tu rozosial kúkoľ
 chlieb sa nám nerodí, smutná je zem.

I. Nebo sa skláňa, vlaščí zem rosou
 pohladí tvár, nech srdce rozumie
 nežne sa snúbi s rozochvelou bosou
 túži ju vziať a v náručí ju niesť

⑤ Len trochu radosti, len zopár lúčov
 odkukať z oblohy a doniesť až sem
 Chorobný závistník tu rozosial kúkoľ
 chlieb sa nám nerodí, smutná je zem

⑥ Obloha belasá a hlina hnedá...
 kto stvoril tajomstvá a kde nechal kTúč ?
 Koruna vermíru a bije ťa bieda
 teraz sa človeča, teraz sa uč !

⑦ Polámeš zápalky a uhasíš svetlá
 a oči otváraš a nevidíš nič
 ZABILI SLOBODU !!!
 Ešte je teplá

Aj krása umrela

Nech žije gýč !
 NECH ŽIJE GÝČ !!!

